

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 К 005972 25 Кж
Бања Лука, 08.05.2025. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Сњежане Кудрић и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз судјеловање записничара Ање Давидовић у кривичном предмету против оптужених М. Ђ. и Р. В. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалбама, окружног јавног тужиоца из Требиња, браниоца оптуженог М. Ђ. адвоката Славише Продановића из Фоче и браниоца оптуженог Р. В. адвоката Драге Бабића из Билеће, изјављеним против пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 К 005972 23 К од 13.12.2024. године, након одржане сједнице другостепеног вијећа, којој је присуствовао бранилац оптуженог М. Ђ. адвокат Славиша Продановић, а у одсутности уредно обавијештеног оптуженог М. Ђ., донио је дана 08.05.2025. године

РЈЕШЕЊЕ

Уважавају се жалбе бранилаца оптужених М. Ђ. и Р. В., укида пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 К 005972 23 К од 13.12.2024. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 К 005972 23 К од 13.12.2024. године оптужени М. Ђ. и Р. В. оглашени су кривим за кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ” број: 44/76, 36/77, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90 и 54/99, у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и за то дјело на основу истог законског прописа и примјеном чланова 41., 42. став 1. тачка 2) и члана 43. став 1. тачка 1. КЗ СФРЈ, оптужени М. Ђ. осуђен је на казну затвора у трајању од 4 (четири) године, а оштећена С. М. и оштећена са псеудонимом „Б“ упућене су да имовинскоправни захтјев могу остварити у парничном поступку, док је оптужени Р. В. осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године и оштећена са псеудонимом „Б“ упућена је да имовинскоправни захтјев може остварити у парничном поступку. Истом пресудом на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд донијети посебно рјешење по прибављању потребних података.

Против побијане пресуде жалбе су у законском року изјавили окружни јавни тужилац из Требиња, бранилац оптуженог М. Ђ., адвокат Славиша Продановић из Фоче и бранилац оптуженог Р. В., адвокат Драго Бабић из Билеће.

Окружни јавни тужилац из Требиња жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 310. став 1. тачка а) ЗКП РС и због одлуке о кривичној санкцији из члана 310. став 1. тачка г) ЗКП РС с приједлогом да се жалба уважи и у односу на обојицу оптужених првостепена пресуда преиначи у погледу одлуке о казни тако да се оптуженим изрекну казне затвора у дужем временском трајању.

Бранилац оптуженог М. Ђ. адвокат Славиша Продановић жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, или да се одреди одржавање претреса пред другостепеним судом.

Бранилац оптуженог Р. В. адвокат Драго Бабић жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреде Кривичног закона, због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, због одлуке о кривичној санкцији и због повреде члана 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, с приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи и његов брањеник ослободи од оптужбе или да се побијана пресуда укине у дијелу који се односи на његовог брањеника и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на жалбу браниоца оптуженог М. Ђ., окружни јавни тужилац у Требињу оспорава основаност жалбе браниоца из разлога што нису достављени нити наведени нови докази у жалби и предлаже да се жалба браниоца одбије као неоснована.

Бранилац оптуженог Р. В. адвокат Драго Бабић у одговору на жалбу окружног јавног тужиоца из Требиње предлаже да се жалба тужиоца одбије као неоснована наводећи да тужилац ничим није поткријепио своје тврдње, а предлаже да се његова жалба уважи у цијелости.

Јавна сједница вијећа овог суда одржана је сходно члану 318. став 1. и 4. ЗКП РС, у присуству браниоца оптуженог М. Ђ. адвоката Славише Продановића, те у одсутности уредно обавјештеног оптуженог. На сједници вијећа бранилац оптуженог је изложио жалбу одбране остајући код свих приговора, навода којима су исти образложени и приједлога из жалбе.

Суд је испитао побијану пресуду сходно члану 320. ЗКП РС, имајући у виду све наводе жалби, одговора на жалбу и стање предметних списа, па је одлучио као у изреци овог рјешења из разлога који слиједе.

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, обе жалбе указују на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке к) ЗКП РС, оспорава се законитост појединих доказа на којима је заснована побијана пресуда, указују на повреде права на одбрану, на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима и да пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама, те да првостепени суд није примјенио поједине одредбе ЗКП РС, што је било од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

Надаље, аргументима из жалби бранилаца оптужених се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде, на којој је заснован закључак да су оптужени починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са

чланом 22. КЗ СФРЈ, за које су оглашени кривим том пресудом. Жалба браниоца оптуженог Р. В. оспорава постојање оружаног сукоба, затим се оспорава постојање узрочно-посљедичне везе између оружаног сукоба и дјела, као битни елементи предметног кривичног дјела, на којим аргументима и чињеничним недостацима, успоставља се и тврдња о повреди Кривичног закона, те члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Без основа су и приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог М. Ђ. да је првостепени суд починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, тврдњом да су записници о препознавању незаконити докази, на којима се не може заснивати пресуда.

Наиме, одредбом члана 150. став 3. ЗКП РС прописано је да ако је потребно да се утврди познаје ли свједок лице или предмет, тражиће се од њега прво да га опише или да наведе знакове по којима се разликују, па ће му се тек послје показати ради препознавања и то заједно са другим њему непознатим лицима, односно ако је то могуће, заједно са предметима исте врсте, а ставом 4. истог члана, прописано је да ако препознавање лица није могуће у складу са ставом 3., препознавање ће се извршити на основу фотографија тог лица и фотографија свједоку непознатих лица. Притом, препознавање на основу фотографија се употребљава не само у ситуацији када осумњичени није доступан, већ и у ситуацијама када постоје неке друге околности које оправдавају употребу оваквог начина извођења ове радње. Ту спада ситуација у којој је од времена опажања до времена предочавања протекао дужи временски период, па се основано претпоставља да се физиономија осумњиченог значајно промјенила. Према томе, како је у конкретном случају, од периода инкриминисаног догађаја до периода када су предузете радње препознавања на основу фотографија, протекло чак 30 година, приликом радње препознавања, свједоцима оштећеној под псеудонимом „Б“ и свједокињи оштећеној С. М. је предочена фотографија оптуженог М. Ђ. настала у вријеме приближно времену опажања, наравно заједно са фотографијама неспорних лица сличног изгледа, непознатим свједоцима, то су, по оцјени овог суда записници о препознавању законити докази.

Насупрот томе, основана је тврдња бранилаца оптужених да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка у виду недостатака разлога о одлучним чињеницама из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Наиме, у току поступка као докази одбране оптуженог Ђ. су изведени и уврштени бројни материјални докази међу којима су и захтјев браниоца оптуженог М. Ђ. Министарству правде БиХ - Одсјек кривичне одбране од 13.06.2024. године (ДО1-7), допис Министарства правде БиХ од 24.07.2024. године са прилогом овјереног документа (ДО1-8) и информативни разговор са заштићеним свједоком са псеудонимом “Б” од 18.07.1992. године - Хашки овјерен документ, број ЕРН: [...] (ДО1-9).

Оправдано жалба браниоца оптуженог Ђ. а и оптуженог В. указује да побијана пресуда није анализирала, а ни цијенила материјалне доказе који су прибављени од стране Министарства правде БиХ, а који се односе на информативни разговор са заштићеним свједоком под псеудонимом “Б” од 18.07.1992. године - Хашки овјерен документ, број ЕРН: [...] (ДО1-9). Побијана пресуда образлаже да ови документи немају процесну вриједност, јер се ради о информативном разговору неформалне природе и да је то разлог што се суд није

упушато у оцјену његовог садржаја. Међутим, првостепени суд губи из вида да је одредбом члана 8. Закона о уступању предмета од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију у поступцима пред судовима у Босни и Херцеговини прописано да оригинална документација, овјерене копије, овјерене електронске копије, као и копије које су потврђене као неизмјењене у односу на оригинал и форензички докази прибављени од МКСЈ се користе пред судовима и сматрају се прибављеним од стране надлежних органа. Имајући у виду наведену одредбу првостепени суд је пропустио да анализира и цијени те доказе, како појединачно тако и у међусобној вези са осталим изведеним доказима, па су у побијаној пресуди изостали разлози о одлучним чињеницама.

С обзиром на наведено ваљало је на основу члана 329. став 1 тачка а) ЗКП РС, жалбе бранилаца уважити, побијану пресуду укинути и предмет вратити том суду на поновно суђење.

Како је пресуда укинута због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке к) ЗКП РС, а због тих повреда овај суд не може испитати правилност чињеничне основе побијане пресуде, то ће првостепени суд у наставку поступка отклонити наведене битне повреде, а оцијениће и приговоре из жалбе бранилаца којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, након чега ће све доказе оцијенити на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, а пресуду образложити на начин који прописује одредба члана 304. став 7. ЗКП РС.

Само ако тако поступи, првостепени суд ће у овој кривичноправној ствари моћи донијети правилну и закониту пресуду.

Из наведених разлога жалба тужиоца којом побија пресуду због одлуке о казни, за сада је беспредметна.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић